

TE GAST

Kunstenaar moet het voor niets doen

Graag reageer ik op de column 'Waarde' van Gitte Brugman (LC 11 augustus). Terecht stelt zij dat er op weg naar Culturele Hoofdstad steeds meer initiatieven genomen worden om kunst te betrekken bij geplande publieks-evenementen.

Als beeldend kunstenaar ben ik al diverse malen door initiatiefnemers benaderd met de vraag om medewerking te verlenen. Alles probeert men zo goed mogelijk te organiseren, kosten noch moeite zullen worden gespaard om er een bijzondere en hoogwaardige tentoonstelling of kunstroute van te maken. Er is een deskundige aangesteld voor de selectie van kunstenaars, er zal een full colour catalogus komen, een opening met prominenten en natuurlijk een goede cateraar voor het gebruikelijke hapje en drankje. Alles wordt tot in de puntjes geregeld.

Als dan de onkostenvergoeding voor de geselecteerde kunstenaars ter sprake komt, blijft het echter stil. Daar is helaas geen rekening mee gehouden. Men realiseert zich niet dat er door kunstenaars geïnvesteerd is, in materiaal en arbeidsuren, om het kunstwerk te maken. Daarnaast moet het kunstwerk vervoerd en geplaatst worden ten dienst van een publieks-evenement dat niet direct gericht is op verkoop. Allemaal werkzaamheden waar op zijn minst een vergoeding tegenover moet staan.

Waar gaat het dus eigenlijk om? Blijkbaar een gezellig evenement met toeters en bellen - waarbij de beroepsmatigheid van kunstenaars helaas uit het zicht is verdwenen. Als beroepskunstenaar haak ik hier af.

Ik ben best bereid risico's te lopen en te investeren in kunstmanifestaties, maar dan moeten deze meer gericht zijn op het ontmoeten van potentiële kopers van kunst, en niet ter versiering, of als publiekstrekker voor andere activiteiten.

Zo haken steeds meer beroepskunstenaars af bij publieks-evenementen. De laatste

tijd is een ontwikkeling waar te nemen dat alleen nog semiprofessionele en amateurkunstenaars bereid zijn voor niets hun medewerking te verlenen, waardoor er bij het publiek een vertekend beeld ontstaat van het kwaliteitsniveau van kunstenaars in Friesland.

Deze ontwikkeling zie je ook bij professionele opdrachtgevers terugkomen. Als er al sprake is van een uit te geven opdracht, plaatsen steeds meer organisaties een openbare oproep waarbij iedereen - onbetaald - ontwerpen mag aandragen voor het te realiseren kunstwerk.

Voorbeelden hiervan zijn het bestuur van de Koninklijke Vereniging De Friesche Elf Steden met het finish-kunstwerk aan de Bonkevaart en de gemeente Leeuwarderadeel met een kunstwerk ter herinnering aan de zelfstandigheid. Een ontwikkeling waar de beroepsgroep echt niet op zit te wachten.

Voor andere specifieke opdrachten wordt over het algemeen een prijzig adviesbureau ingehuurd, maar voor de realisatie van een kunstwerk verwacht men voor een dubbeltje op de eerste rang te zitten. In mijn ogen is dit een zeer onprofessionele benadering van de kunstsector. Men kan niet verwachten dat als er niet geïnvesteerd wordt in deskundig advies van kunstenaars, toch de maximaal haalbare kwaliteit benut wordt.

Maar hoe nu verder? Het is hoogste tijd voor een realistische denkomslag! Organisatoren van kunstmanifestaties en kunstroutes adviseer ik om eerst zorg te dragen voor een basisvergoeding voor deelnemende kunstenaars, om de kwaliteiten van deze beroepsgroep te benutten. Dit is overeenkomstig de Richtlijnen Kunstenaarshonoraaria (zie www.kunstenaarshonoraarium.nl). Daarna kan gewerkt worden aan de invulling en uitvoering van deze evenementen met alle gewenste toeters en bellen.

HENK RUSMAN

Beeldend kunstenaar te Oude Bildtzijl.



FOTO SHUTTERSTOCK